

Ministeriet for Grøn Trep
Naturstyrelsen

Vision for vores fælles data

Vi bygger fremtidens Naturstyrelse med en fælles digital retning – datadrevet, effektiv og robust.

December 2025

December 2025
Naturstyrelsen

Vision for vores fælles data

Fotos

Side 3 & 11: Lars Ostenfeld

Side 4: Kasper Nielsen

Side 7: Naturstyrelsen

Side 8: Peter Helles Eriksen

Publikationen kan downloades på
www.nst.dk

Naturstyrelsen har mange års erfaring inden for håndtering af data. Det ligger dybt i vores DNA, at kort, driftsøkonomi og data er en integreret del af vores arbejdsredskab. Vi har igennem en årrække registreret data om vores skovdrift i PROTEUS og senere i SABA. Med årene er der udviklet en række nye applikationer til at understøtte yderligere kerneopgaver inden for friluftsliv og naturforvaltning. Systemerne er et godt værktøj til at styrke arbejde med vores driftsopgaver, samt at monitorere vores arealer. Sideløbende har de politiske opgaver og mål, som Naturstyrelsen skal løse, ændret sig væsentligt.

Der stilles i dag stadig større krav til, at staten ikke kun har interne arbejdsdata, men også udstiller og formidler data til offentligheden. Med det nye statslige arbejdsprogram, stilles der også krav til at kunstig intelligens får en stadig større plads i vores opgaveløsninger, der hvor det giver mening.

Det kræver, at Naturstyrelsen udvikler en egentlig strategi for vores digitalisering og ikke mindst den implikation systemerne har på vores struktur, kultur og processer. Vi skal blive bedre til at have strategisk retning på vores valg af teknologi og datahåndtering, så udviklingen af databaserede løsninger og udstillingen af data er en kerneopgave på lige fod med de traditionelle driftsopgaver, samt at disse forankres bredt i ledelsesgruppen og hos medarbejderne; en effektiv opgaveløsning kræver stærke data – og stærke data kræver, at vi alle tager ansvar for at holde dem ajour.

Strategien og tilhørende handlingsplaner er afgørende for, at vi som organisation kan høste de gevinster, som ligger i øget digitalisering. Med strategien sættes retningen og rammerne for udviklingen af direktionen. Mens det primære ansvar for at forløse gevinsterne ligger hos den samlede chefgruppe og deres evne til at rammesætte og udvikle den digitale udvikling.

"Vi står overfor nye politiske opgaver som naturnationalparker og arealomlægningen i Grøn Trepark, samt et stort politisk fokus på proces og fremdrift. Det stiller nye krav til os. Vi får brug for nye data, nye systemer – og ikke mindst nye måder at arbejde på."

Mads Jensen

Vicedirektør for Grøn Trepark og Digitalisering

Baggrund

Naturstyrelsens vision for vores fælles data er konklusionen på en omfattende analyse, der blev gennemført 2. og 3. kvartal 2024. Analysen er udarbejdet af Implement på baggrund af en omfattende dataindsamling i Naturstyrelsen, hvor der er gennemført interviews med repræsentanter fra alle dele af styrelsen. Analysen havde til formål at afdække Naturstyrelsens digitale modenhed, samt komme med konkrete anbefalinger og tiltag om kompetencer, kultur og organisering, der vil styrke Naturstyrelsens digitale forretningsudvikling.

Naturstyrelsen har som nævnt i indledningen allerede gennemført en lang række indsatser, som direkte eller indirekte påvirker arbejdet med data og digitalisering i styrelsen. Organisatorisk har Naturstyrelsen udviklet sig løbende gennem årene. Inden for Arealforvaltningen er der etableret et Arealdata-team, som er ansvarlige for store dele af arbejdet med data og digitalisering inden for brugen af stedfaste data (GIS). I IT og data-teamet er der bl.a. etableret kompetencer og værktøjer inden for IT-sikkerhed og -compliance samt for udvikling og vedligeholdelse af software-robotter til at understøtte en mere effektiv og moderne styrelse. Disse to teams er nu samlet i én enhed, for at sikre én samlet indgang til arbejdet med data og digitalisering.

Analysen viste at: Vi har masser af lokale løsninger, dygtige specialister og gode systemer – men vi arbejder stadig for fragmenteret. Der er for meget personafhængighed og for lidt fælles retning. Dette har resulteret i velfungerende fagsystemer på nøgleområder, samt at der er opbygget værdifulde kompetencer og erfaringer med digitalisering. Naturstyrelsen står derfor med stærke digitale kompetencer på tværs af styrelsen, men vores digitale modenhed som organisation er fortsat lav, da vi driver digitalisering som små isolerede øer og ikke som et samlet landkort. For at styrke vores modenhed har vi behov for at formalisere strategier, metoder og processer for opbygning af fælles centrale data.

Disse tidligere eller igangværende indsatser udgør dog et solidt fundament for den fortsatte, digitale forretningsudvikling i Naturstyrelsen. Den fortsatte udvikling er nødvendig for at Naturstyrelsen kan sikre en effektiv og værdiskabende varetagelse af nuværende arbejde med at om-danne statens arealer - øget biodiversitet med plads til alle arter og friluftsliv, samt bidrage til en historisk omlægning af det danske landskab for at implementere den politiske aftale om et Grønt Danmark. Dette kræver en øget standardisering og koordinering, samt at kultur og kompetencer også udvikler sig.

Følgende seks mål er afdækket på baggrund af analysen og skal sikre at Naturstyrelsen udvikler sin modenhed og bliver mere robust til at understøtte de krav der stilles.

Strategien der skal få os til at nå i mål med Visionen for vores fælles data

1. En moderne styrelse, med fokus på digital sikkerhed og sammenhæng

Naturstyrelsen vil styrke den måde, vi arbejder med data på - både når det gælder dataforvaltning og dataanvendelse.

Ambitionen indebærer en styrkelse af datainfrastruktur i hele Naturstyrelsen, hvilket vil sikre mere ensartede arbejdsprocesser og en højere grad af gennemsigtighed i Naturstyrelsen. Data kan anvendes på tværs af stab og fagområder i hele styrelsen uagtet i hvilken del af styrelsen data skabes og anvendes. Vi vil desuden understøtte en øget automatisering, der hvor det giver reel værdi.

2. Fælles fokus på de vigtigste data og systemer

Naturstyrelsen vil styrke datakvaliteten. Vi koncentrerer os om de data og systemer, der er vigtigst for vores opgaver. Dem styrer vi stramt, så kvaliteten er høj og data kan fungere som vores fælles sandhed - og vi undgår at sprede kræfterne på det, der ikke er nødvendigt. Når vi beslutter at bruge et system, skal det også bruges i praksis, så vores data altid er valide og retvisende for hele organisationen. Det stiller krav både til ledelsen, som skal prioritere og følge op, og til medarbejderne, som skal bruge systemerne konsekvent i deres hverdag. På den måde sikrer vi, at de vigtigste data altid er i orden - det er god datakvalitet.

3. Styrkede kompetencer til at anvende data og digitalisering

Naturstyrelsen vil stille krav til hvordan vi arbejder med data- både inden for vores faglige kerne- og ledelsesopgaver. Samtidig vil vi styrke kompetencerne inden for anvendelse af data og digitalisering.

Ambitionen vil omfatte nye retningslinjer, uddannelse og kompetenceopbygning, som kan anvende og forankre erfaringer om nye teknologier og dataanvendelse på tværs af NST.

Derudover vil ambitionen også omfatte styrkelse af generel viden og fælles sprog hos alle ansatte om data og digitalisering, således at alle, som en naturlig del af deres arbejde tænker data og digitalisering, på lige fod med deres faglige kerneopgaver.

4. Mere ensartet brug af teknologier

Naturstyrelsen vil skabe større klarhed og fælles retning for valg af teknologier på tværs af hele organisationen.

Ambitionen betyder, at ledelsen tager aktiv stilling til, hvilke data Naturstyrelsen skal levere, samt hvilke teknologier der afprøves og implementeres, for at sikre fokus og prioritering af ressourcer. Endvidere er deling af viden og erfaringer på tværs af fagområder styrket, og derved sikrer Naturstyrelsen, at kompetencer udvikles og anvendes til fælles gavn for hele styrelsen.

5. Centrale data skal bidrage til Naturstyrelsens legitimitet

Allerede i dag spiller Naturstyrelsen en nøglerolle i at omdanne de statslige naturarealer til en endnu mere rig natur med plads til alle arter og friluftsliv. Samtidig skal Naturstyrelsen bidrage til en historisk omlægning af det danske landskab for at implementere den politiske aftale om et Grønt Danmark.

Den øgede involvering og det større ansvar kræver, at Naturstyrelsen skal kunne kommunikere klart omkring indsatsernes målsætninger, samt udviklingen i opnåelsen af konkrete mål/delmål. Dette gælder både faglige mål, økonomi og ressourcer. Naturstyrelsen vil styrke sin legitimitet og attraktivitet ved effektivt at opbygge nye centrale data, der understøtter vores mål og bidrager til viden omkring vores processer.

6. Nye teknologier og kunstig intelligens skal understøtte at vi fortsat er en effektiv styrelse

Naturstyrelsen vil inden for de fællesoffentlige rammer anvende nye teknologier og kunstig intelligens for at optimere dataindsamling og analyse, hvor det har en synlig effekt.

Dette vil bidrage til at sikre et endnu bedre beslutningsgrundlag og mere effektiv varetagelse af kerneopgaverne. Anvendelsen af avanceret teknologi skal styrke vores effektivitet, samt gøre os til en fortsat attraktiv arbejdsplads.

Ambitionen betyder, også at Naturstyrelsen målrettet vil arbejde på at teste nye teknologier på tværs af styrelsens opgaver, for at opnå viden og kompetencer til at udnytte teknologi, der hvor det giver mening.

Handleplaner

For at understøtte realiseringen af visionen for vores fælles data, vil der blive igangsat følgende relevante initiativer.

1. Bedre styr på data i Naturstyrelsen

Uddannelse i dataforvaltning

Naturstyrelsen vil gennemføre målrettede træningsprogrammer for medarbejdere i dataforvaltning og anvendelse af nye systemer til lagring, analyse og udstilling af data. Dette vil sikre, at alle i Naturstyrelsen har de nødvendige kompetencer til at arbejde effektivt med data.

Implementering af standardiserede dataprocesser

På tværs af Naturstyrelsen etableres og implementeres standardiserede processer for dataindsamling, -lagring og -analyse. Dette vil sikre ensartethed og høj kvalitet i data, uanset hvilken afdeling, der genererer eller anvender data, hvilket vil forbedre samarbejdet og beslutningstagningen internt.

Øget ledelsesfokus

Chefgruppen involveres og ansvarliggøres i udvælgelse af de rigtige systemer og de rigtige data, med fokus på organisatorisk implementering, opfølgning og opdatering af de vigtigste data til brug for understøttelse af Naturstyrelsens kerneforretning. Handlingen skal udmøntes igennem LUS, MUS og Arbejdsprogrammer, så vi sikrer ressourcer, kompetencer og fokus på datakvalitet. Fokus vil også være på at høste gevinsterne af systemerne. Både i form af effektivitet, legitimitet eller kvalitet.

Forbedring af datakvalitet og kernedata

Når de rigtige systemer og data er udvalgt, etableres der klare rammer og spilleregler for vores fælles kernedata. Hvad er de vigtigste informationer bag disse data. Hvem er dataejer? Hvornår er data opdateret mv.? – det man kalder metadata. Dette skal sikre kvalitet og konsistens, i arbejdet med Naturstyrelsens vigtigste data. Det vil samtidig øge vores mulighed for at automatisere flere processer, samt at implementere innovative løsninger, der hvor det har en gevinst.

2. Styrkede kompetencer til at anvende data og digitalisering

Målrettede kompetenceforløb

Naturstyrelsen vil udvikle og implementere målrettede kompetenceforløb for både medarbejdere og ledere. Disse forløb vil fokusere på dataanalyse, digitalisering og anvendelse af nye teknologier, hvilket vil sikre, at alle i Naturstyrelsen besidder de nødvendige kompetencer til at arbejde effektivt med data i deres daglige opgaver.

Data- og digitaliseringsambassadører

I Naturstyrelsen udvikles GIS-akademiet til et korps af data- og digitaliseringsambassadører, der vil fungere som interne eksperter inden for data generelt og inden for specifikke datatyper og IT-systemer. Disse ambassadører vil kunne fungere som mentorer og ressourcer for resten af organisationen, hvilket vil fremme kontinuerlig læring og innovation.

Fælles sprog og viden om data

I Naturstyrelsen gennemføres tværgående initiativer for at skabe et fælles sprog og en fælles forståelse af data, digitalisering og IT-sikkerhed. Dette vil inkludere grundlæggende undervisning i datahåndtering og digitalisering, så alle medarbejdere og ledere kan tænke data ind i deres opgaveløsning og bidrage til en datadrevet kultur i organisationen.

3. Mere ensartet brug af teknologier

Etablering af innovations- og teknologinetværk

I Naturstyrelsen etableres et Forum for Digital Forretningsudvikling (FDF). FDF vil have til opgave at evaluere og udpege nye teknologier til afprøvning og implementering, samt identificere, prioritere, igangsætte og følge op på større IT-projekter, baseret på tæt dialog med eksisterende netværk. En struktureret og koordineret tilgang til teknologiudvælgelse vil sikre, at teknologierne er relevante og værdiskabende.

Standardisering af teknologipraksis

Naturstyrelsen fastlægger standardiserede retningslinjer for anvendelsen af primære teknologier på tværs af organisationen. Dette vil inkludere oprettelse af fælles teknologiplatforme og værktøjer samt uddannelsesmateriale. Målet er at reducere forskelle i teknologianvendelse og sikre, at alle medarbejdere har adgang til de samme ressourcer og værktøjer.

Vidensdeling og erfaringsoverførsel

Naturstyrelsen vil fremme vidensdeling og erfaringsoverførsel gennem regelmæssige workshops og seminarer. Disse arrangementer vil skabe muligheder for medarbejdere fra forskellige afdelinger at dele deres erfaringer med nye teknologier.

4. Tydelig retning og ejerskab af digitale projekter og initiativer

Udvikling af kommunikationsstrategi

Naturstyrelsen bør udarbejde en kommunikationsstrategi for digitale projekter og initiativer med fokus på målsætninger, fremskridt og milepæle til både interne og eksterne interessenter. Det vil sikre, at mål og resultater kommunikerer tydeligt og forståeligt.

Ensartet og struktureret projektgennemførelse efter agil projektmodel

På tværs af Naturstyrelsen sikres en mere ensartet og struktureret gennemførelse af digitale projekter. Projekter evalueres og prioriteres ud fra fastlagte kriterier og projekter gennemføres efter en standardiseret projektmodel. Vi vil arbejde efter en agil projektmodel. Projekter igangsættes med fokus på at opnå løbende gevinster og erfaringer. Det betyder, at vi stræber efter mindre og korte projekter frem for at igangsætte for store. Derved opbygger vi vigtig erfaring og læring løbende.

Regelmæssig rapportering og evaluering

I Naturstyrelsen etableres en standardproces for rapportering og regelmæssig evaluering af digitale projekter. Dette vil inkludere rapporter om fremskridt, udfordringer og opnåelse af konkrete mål/delmål. Ved at have en struktureret rapporteringsmekanisme på plads vil Naturstyrelsen kunne sikre transparensen og kunne foretage eventuelle korrektioner af projekter undervejs.

5. Nye teknologier og kunstig intelligens skal understøtte at vi fortsat er en effektiv styrelse

Udvikling af katalog over mulige områder hvor ny teknologi kan bidrage til en mere effektiv opgavevaretagelse.

I Naturstyrelsen vil vi bruge ny teknologi, der hvor det giver mening. Det kræver at vi tør at være nysgerrige, og teste små opgaveområder, der måske kan løses på nye måder. Til det etableres et AI-rejsehold der kan understøtte udvikling af dette, samt bidrage med ny viden på området.

Ministeriet for Grøn Trepert
Naturstyrelsen